

sunt calificate de cātu de a instraină
pētru pururia inim'a popōraloru de ca-
tră sistem'a de autocratia.

Reportorii unoru gazete nemptiesci
afin na, cā pre eandū ducele Pasquier cu
vōce tremurandā insirā datele si cifrele
si aretā, cum prin perfidi'a si furtulu
aceloru ōmeni ce 20 de ani au dispusu
de sōrtea si de tōte poterile Franciei,
acēta frumōsa si infloritōria tiēra, ce stā
la culm'a gloriei si a poterei, a fostu
tradata in celd' mai infamu modu si apoi
tavalita in sange si despoiata pana la
camasia! — candu Pasquier aretā acēst'a,
partea mai mare a adunārei suspinā si
versā lacrimi de dorere si de necasu!

Numai ca de esemplu aducemu aci
din acelu reportu alu comisiunei inves-
tigatōrie unele date constatate. Asia buna
ōra, dupa registrele imperiali, in arsena-
lele Franciei trebuī s' se afe gat'a la
inceputulu resbelulu 10,000 de tunuri
mobile, campestre, cāci atātea s' au pusu
ca procurate cu bani numerati; candu
colia in fapta nu s' au aflatu de cātu abia
3000! Va s' dica 7000 de tunuri au
fostu numai pre hartia; pretiulu lor
furatu de imperatulu si de ōmenii sei!!

Dupa registre trebuī s' se afe gat'a
3,350,000 de pusce de Chasepot; candu
colia ele abia se aflara 1,400,000! Adeca
aprōpe duōe millione mai pucinu, —
defraudate de dnii de la potere!!

Munitiune s' afirmā cā este gat'a
gramadita pentru cinci ani de resbelu;
candu colia se dovedi cā, in data in cele
d'antai dile de resbelu, a nume la *Wörth*,
lipseau ace pentru pusce!

Cutesarea si obrasnicia lotrilor
imperiali a mersu atātu de departe, in cātu
unu functiunariu mare din ministeriulu
imperial de resbelu, visitandu o corabia
incarcata cu cartursie, adevēri primirea ei
cu incarcatura de 1.500,000 de cartusie,
pre candu in fapta acea corabia nu cu-
prindea de cātu o contrabanda de *zaharu*
din America!!

Ēta cum acelu idolu mare alu Fran-
ciei, acelu capu incoronatu si gloriificatu
voturi pe tronu, a dusu tier'a si natiunea
in periclu si la prepaste de mōrte! —
Candu ōre popōrale vor incetā a spriginii
pre impilatorii si nefericitorii loru?!

Dlui mare-romanu, celui ce nu-i trebuie
alta programa natiunale de cātu: *sum ro-*
mannu! Ce mai vreti?! — carui dejā o data
i-am datu actiunea cuvenita, dar fora succesu,
— domniei sale si celoru ce se prefacu a con-
sentii cu densulu, firesce pentru cā nu li vine
la socotēla a se supune solidaritātei natiunale,
intr'o *partita natiunale*, spre scopulu unoi lup-
te natiunali seriose, — li inseamnă aci cuvint-
tele marelui *Gambetta*, cu cari acēst'a intēpnā
si mangaiā pre o deputatiune din Alsacia,
ce i se infacisā dilele trecute pentru de a-i pre-
sentā *column'a Franciei trunchiate*, ca s' i fia
pururia naintea ochiloru perderea Alsaciei si
Lotaringiei. *Gambetta* dise:

„Pana candu va essiste in Frenca *par-*
tita natiunale, (audit dloru!) pana atunci nu
aveti s' nutriti temere; s' fiti convinsi cā par-
tit'a natiunale de nou se va reculege si se va
formā. N'avemu lipsa de cātu de barbati mari,
de eroi; prin acestia minoritatile precumpne-
nescu si invingu. Dar s' fimu intiepti si s' se
ne intarimu fora sgomotu si vaiērari si amenin-
tari.“

De ar invetiā candu-va si fanfaronii nostri

Calatori'a Maiestatei Sale.

Fōi'a nōstra, mai pucinu de cātu veri-care
alt'a, s'a ocupatu de calatori'a Imperatoriului
prin pārtile tieriei din colo de Tisa, unde cala-
mitatea apelu a produsu o seracia ne mai po-
menita, unde ōmenii, alta data in buna stare,
astadi cu mīle au ajunsu la dōga, de n' au s' se
manance nici in trei dile o d ta!

Si noi am percursu ocasiunalminte unele
din acele pārti, si noi avemu reporturi cu gra-
mad'a despre miser'i'a ce domnesce acolo, si —
de siguru ochii nostri si ai reportitoriloru nostri,
au vediutu reulu mai de aprōpe, mai de plinu;
— inim'a nōstra este mai sfasiata de cātu a veri-
cui sub sōre si mai vertosu de cātu a domniloru
celoru imbuibati si sburdati: dar noi suntemu
nepotentiosi, noi — nu dispunemu de nimica
prin ce am potē ajutā in data si cu efectu. Ce

am potutu noi face, am facutū ... sta-
ruinta, mai antaiu de toti.

Inca pre la inceputulu lui noemvre 1871,
noi am fostu cari printr'o interpelatiune in
Dieta, amu trasz atentiunea ministriloru ungu-
resci si a tieriei intregi, a supr'a calamitātei ce
dejā se ivid prin simptome invederate astfeliu,
in cātu pentru ōmeni de inima si cugetu, ea nu
se mai potea ignorā, si — diu ministru de interne
atunci in data ne-a datu afidarea cā — scie des-
pre calamitātea, si cā guvernulu va face tōte
pentru de a o prevenit si paralisa.

Guvernulu n'a facutu nemica, n'a pre-
venitu de feiu reulu, ba s'a utatu — am potē
dice eu manele incrucisate — cum elu cresce
si ocupa totu mai multu terenu! Si candu reulu
a fostu la culme, si candu usiurarea lui pretin-
dea millione, guvernulu cu multa greutate abia
a scosu din pung'a tieriei o biēta mica suma
pentru alinarea lui, firesce — fora ca s' elu
vrē alina.

Si candu poporulu preste totu incepū a
se vaiērā de mōrte, in locu de ajutoriu, mini-
steriulu ungurescu *avangia o visita a Maiestatei*
Sale Imperatului, ca o svita stralucita si gran-
diōsa, cu o rara pompa mare parada, cu bauberii
si muzice si trēscuri si sunetulu tuturoru cam-
paneloru. Cu unu convenit: *Unu conductu de*
triumfu!

Ce frumosu si placutu ar fi fost acēsta
conductu din incindintele vre-unui evenimentu
de fericire publica; pre candu la acēsta ocazi-
ne domni stapanitori pretotindenia trebuira s' se
puna poporulu in miscare ex officio.

Nu ne tememu cā vomu fi desmintiti din
care-va parte, candu afirmāmu, cā MSa de o
suta de ori a vediutu mai multa parada si pompa
de cātu seracia si suferintia. Suntemu convinsi
cā domnii din adinsu n' au prezentatu naintea
Monarchului — mīle de fecie palito, de fintie
tremurande de fōme, cari — ca nisce umbre
ticalōse se tereescu pre sub garduri, asteptandu
ajutoriu — de la Ddiu, pre acēsta, s' eu macar
pre cea alta lume!

Ni se spune cā calatori'a MSale a costatu
cāte-va sute de mīi, pentru Monarchu si pentru
festivitatile de primire: nime nu va potē negā,
cā prin acēsti bani multi poteau fi salvati din-
tre cei peritori de fōme, multa lacrimi poteau

Cu tōte acēstea noi, precum ne-am de-
chiaratu din capulu locului, candu am anuci-
atu publiculu nostru planulu de calatoria alu
Domnitoriului nostru, astfeliu si acuma obser-
vāmu cā: numai unu ajutoriu abundante, de
cāte-va milioane, va potē s' se faca pre poporulu
suferindu a crede, cumca acēsta vediuta a Mo-
narchului a fost pentru poporu, pentru binele
poporului, ēr nu pentru interesulu domniloru
de la potere.

In acēsta privintia partitele multu se
cērta: noi nu ne vomu certā, ci vomu argumentā
— dupa date si dupa urmāri.

Monarchulu — se dice din partea guver-
nementaliloru — a caloritulu ca s' vēda reulu
cu ochii si s' i aduca vindecare in persōna. Mo-
narchulu — se dice din partea opozitiunei — a
caloritulu, portatu de ministri sei, pentru d'a
cortesi in persōna, pentru d'a acoperi cu nim-
bulu Maiestatei sale pecatele si gresielele mini-
striloru sei.

Noi — marturisimu, cā dupa cele ce obser-
vāmu, dupa semne si date, cauta s' credemu,
cumca calatori'a MSale a urmaritu si unulu si
altulu scopu, si dupa noi intrebarea e numai
cā, *ōre care dintre ambele scopuri va fi fostu celu*
principalu?

Acēst'a se va vedē din urmāri. Pan' acuma
n'am auditu, n'am cititu nici despre unu aju-
toriu corespondietorriu necesitatei; tōte daru-
rile ce s' au facutu, sunt bagatele; s' au impartitu
pucine mīi, unde se ceru *milionē*; s' au versatu
picature de balsamu vindecatoriu unde ar tre-
buī turnatu cu cup'a. D'alta parte s' au impar-
titu *crucilitie si ranguri*, de cari numai cei
imbuibati au potutu s' fia insetati si numai cei
nebumi potu s' se imbuicare, ēr poporulu nu
potē avē nici unu folosu si nici o mangaiere.

„N. Fr. Presse“, fōi'a guvernamentale din
Viena inca e de parerea nōstra, cā adēca Mo-
narchulu prin calatori'a sa a urmaritu si scopu
filantropicu si politicu; dar ea pre cestu din
urma pune *accentulu gravu*.

„Ca nici candu alta data in Austria,
astadi in Ungaria Monarchulu s'a identificatu
cu ministeriulu si cu maioritatea parlamen-
taria.“

Dar acēsta fōia merge mai de parte si
constata cā, in Cislaitania drepturile natiuna-

litate sunt cu multu mai mari si in fapta
multu mai asecurate, de cātu la noi din cōci; si
totusi — *monarchulu se espune pre sine contra*
miscāriloru natiunali si le condamna, intru in-
teresulu magiarismului omnipotente si insolente!

Ce alta va s' dica acēst'a, de cātu luare
de parte pre facia, pentru absolutismulu dom-
niloru de la potere, pentru jugulu magiaru in
faci'a aspiratiuniloru legitime de emancipatiune
si progresu alu natiunatiloru nemagiare din
tiēra, ale natiunatiloru ce in precumpenintia
pōrta sarcinele publice! Ce alt'a va s' dica
acēst'a, de cātu cortesia de la valtim'a tronu-
lui!! Ce alta va s' dovedēca acēst'a, de cātu
cā constitutiunismulu nostru este falsu, este
o masca, sub carea absolutismulu si reactiunea
'si continua viēta' si activitātea sa destructiva
pentru popōra!

In fine incesi foile guvernamentali, dar
mai vertosu faptele positive trebuie s' vina a
deschide ochii popōraloru, pentru ca ele s' vēda
si pricēpa, cā ce jocu daunosu facu cu elu dnii
de la potere! —

Miscarile natiunali in Transilvania.

In domneca Tomei, precum si luni dupa
aceea, s' au tienutu in Sibiū consultatiuni intre
mai multi barbati din fruntea inteligintiei ro-
mane ardelene — a supr'a situatiunei, si a nu-
me a supr'a cestiunei: *dēca ōre romanii din*
Arđelu s' remana pre langa politic'a de pana
acuma, asi-numita a passivitatei, s' eu s' inau-
gure alt'a, mai corespondietoria imprejurā-
riloru?

Dupa cum ni se scrie, opiniunea celoru
ce nu se multiamu cu politic'a de pana acuma
si cu rezultatele ei, si prin urmare pretindeau
incercarea cu o alta ōresi-care tieuta nati-
onale, a precumpenitu, astfeliu, in cātu dintre
cei vr'o 37 adunati, numai cinci s' au pronun-
ciatu — nu pentru continuarea politicei de pana
acuma, in modulu de pana acuma, ci pentru
relegarea cestiunei la o adunare mai mare si
mai generale.

Conformu votulu maioritātei, s'a alesu
apoi unu comitetu de 15 membri, dintre cei
ce s' au aretatu mai energiosi si activi barbati
natiunali de prin tōte pārtile si fora diferentia de
ca, acēstu comitetu s' provōce pre ambii metro-
politii romani, a se pune in fruntea causei si
a convocā cātu se pōte de curendu o adunare
generale, fia congressu s' eu conferintia, carea s'
desbata si primēca una programa natiunale
comuna, de cinosura pentru toti romanii din
Transilvania, se n' tielege pre bas'a solidaritātei
natiunale; ēr intr' acēsa romanii, poporulu si
inteligintia, parasindu falsā *passivitate* de pana
acuma, s' se interese die cu totu de adinsulu de
alegeri, pentru ca s' pōta apoi urmā o efectu
directiunea ce se va dā prin adunarea generale.

Pentru casulu, dēca pre santitii metro-
politii ar refusā a primi conducerea si a apucā
iniociv'a, comitetulu alesu va fi indetoratu a
convocā acea adunare generale. —

Dupa cele mai nōue sciri ce avemu din
Sibiū, Esc. sa, metropolitulu *Siaguna*, de si
fōrte atecat in sanetate, s'a decisu a primu ro-
la ce i-a imbiat' o conferint'a, si in data s'a
tramisu o soltia si la Blasiu catra esc. sa metro-
politulu Dr. *Vancea*.

Firesce cā cu atāt'a inca nu este decisu
lucrulu. Mai antaiu de tōte se intrēba: dēca la
Blasiu va fi bine primita provocarea conferin-
tiei? — si in casu de cumva aceea ar fi respin-
sa, se intrēba: cā ōre metropolitulu *Siaguna* va
primu a se pune singuru in fruntea miscā-
riloru?

Dupa cum suntemu noi informati din
funte securu, in data ce la Tomisōra, unde toc-
mai se aflā ministru-presedinte c. *Lónyay* —
a cositu scirea despre resultatulu conferin-
tiei Sibiane, acēst'a a invitatu cu intetire pre
ambii metropoliti romani la Buda-Pesta — inca
pre vineri-a s' eu sambat'a trecuta, candu Mo-
narchulu mai petrecea aci. Dāmu cu socotēla
cā acēst'a se va fi facutu cu inalt'a intentiune,
de a splorā cugetele capiloru bisericesci ro-
mani, si eventualminte de a-i indemnā si inga-
giā, ca s' nu pregete a se pune in fruntea mis-
cārei, firesce pentru scopulu de a o feri, ca ea
s' nu escēda, ci s' se conduce frumosielu la
mōra guvernului, in taber'a lui *Deak*.

Dar apucatur'a n'a successeu. Metropoliti
nu venira. Cāci amu spusu, si se scie cā, unulu
este fōrte atacatu in sanetate, ēr celalaltu nu prē
este dispusu pentru aventure. Ce va urmā,
vomu vedē. Atāt'a spanemu curatu, cā cōbe-

loru rele, ce se respandēsu, nu dāmu ascultare,
pana nu vomu vedē fapte positive.

Totusi: ca de esemplu citāmu la acēsta
ocaziune unu pasagiu din un'a dintre multele
epistole ce ni se tramisera — parte pentru publi-
care, parte pentru informarea nōstra particu-
laria, in acēstu obiectu.

„Astadi, (NB. corespondintia este da-
tata din Sibiū 10 maiu n.) — „astadi se vor-
besce, cā metropolitulu *Siaguna* a primitu pro-
vocarea comitetulu de 15 cu *placere* si ar fi
dechiaratu, cā — se va mai pune o data in
fruntea natiunei. Se dice apoi, cā Escelenti'a
Sa a tramisu ieri unu *espressu* la Blasiu,
spre a induplecā si pre metropolitulu *Vancea*,
s' se inosciasca pentru de a convocā o confe-
rentia mare romanēca si a conduce impreuna,
in modu cuvenitu. Ve asecuru insa, cā scopulu
acēstei activitāti ce este s' se inaugure, nu e
de a inmulti deputatii opozitiunei din Dieta Un-
guresca, ci — de a intrā de a dreptulu in ta-
ber'a lui *Deak*, pentru de a desavūa si combate
tōte programele si pretensiunile redicate pana
acum din partea opozitiunei natiunale, carea
prin energi'a sa a adusu aprōpe la desperare
pre domni de la potere. De aceea eu sustienu
cu firmitate cā, Romanii transilvaneni *numai*
prin o passivitate ca cea pan' aci, si poteau sal-
vā intru cātu-va onōrea. Altmintrelia o s' ve-
deti nascendu-se curiose lucruri la noi!“ —

Marturisimu cā, multu trebuie s' se ne mi-
rāmu de acēstu pessimismu. Nu cā dōra noi
n'am tienē posibila adoptarea unei atari poli-
tice, cu destinatiunea de a ne trece prin furcele
caudine, ci — pentru cā, la intrebārele ce am
facutu prin Transilvania, ni s'a respunsu si din
partea *activistiloru* si a *passivistiloru* cā, *mai*
reu nu pōte fi pentru romanii transilvaneni, de
cātu astadi!

Ei bine, domniloru, — ce dara este aceea
de ce ve temeti? Ve temeti, cā metropolitii vor
s' ve tereiesca in Diet'a din Pesta si in taber'a
lui *Deak*, intr'o parte ce de siesse ani ni s'a
aretatu atātu de contraria celoru mai vitali si
sacre interese si aspiratiuni natiunali ale nō-
stre?? — Ei bine, fora voi'a, cascigata din
buna credintia s' eu prin amagire — a poporu-
lui si speciala a inteligintiei — aceea de ce ve
temeti, nu va fi cu potintia; ēr dēca bun'a cre-
dintia va fi pentru Diet'a din Pesta si politic'a
asupritoriloru nostri, s' eu dēca o amagire atātu
de cumplita, este posibilu, — ei bine: cine, si
cum atunci va fi in stare a impededā precipi-
tarea actiunii in prepaste?!

Ce s' mai amblāmu a ne sinamagi. „*Pas-*
sivitatea“ de pan' acuma, de candu contrarii no-
stri s' au convinsu cā este falsā, si-a perdetu
totu farmeculu, tōta valōrea, si — mai in de-
lungu continuata, ne demoralisēdia si amor-
tiesce; — „*activitatea*“ ērasi, asiē precum de
trei ani o vediuramu resfaciandu-se in form'a
sa de pana acuma, adeca ca o credintia fora de
fapte, de securu inca nu este de cātu o vorba
gōla, dar ea are pretestulu plausibilu, cā — *pas-*
sivismulu o face nepossibile si sterile! In acēsta
dilema deci nu mai pōte fi permisu a romanē.

Nōue ni ajunge a fi constatatu cā, o *pas-*
sivitate adeverata, fora participarea la alegeri,
este nepossibile. Pre cātu timpu acēst'a nu se
nēga, nu se pōte negā, — romanului de minte
si de inima *nu i este tertatu a o mai sustienē*.
De aci urma cu consecintia logica imperativa,
oā: *trebuie aflatu si adoptatu si pusu in apli-*
care unu altu modu de tienuta si procedere.
Dēca poporulu romanu si inteligintia lui, din
veri ce cauza n' ar soi, n' ar potē s' gasēasca si
s' urme unu altu modu, mai corespondietorriu,
mai eficace — tia de o *passivitate*, s' eu de o
activitate mai adeverata si reale, atunci — este
lucru prē naturale cā va s' alunece in curs'a
contrariloru sei. Adeca dintr'o cursa intr' alt'a!

Cāci — s' bagāmu bine de sēma, cā si
passivitatea falsā, este numai o cursa a contra-
riloru, si — asemenandu ambele acēste curse
intre sine, dēca vom judecā bine, vom aflā cā —
pre cum a dōra se impare mai rusinoasa pentru
noi, ea este totu de o data in consecintiele ei
mai periculōsa pentru contrarii nostri!

Am spusu cā „*passivitatea*“ adeverata
este dechiarare de resbelu moralu constituti-
unei, poterei esecutive si legislative a contrari-
loru nostri; adaugema cā — *activitatea falsā*
duce de a dreptulu la indiferentismu, vecinu cu
desperatiunea poporului, prin ce se periclitā
chiar *essistintia a statului!*

Candu unu poporu ce are potere de viē-
tia, vede si se convinge cā, politic'a si consti-
tutiunea statului in care traiesce, i facu *neposi-*
bile aপরera essistintiei si desvoltatiunei sale
politice-natiunali, si cā — ori elu se apuca de
arm'a passivitāti, ori de a activitāti, aceea pu-
ruria i se smulge din mana si se indrēpta in con-
tra-i, si — nici intr' unu casu nu-i lasa alta alter-

nativa si aiasa, de câtu, de a se supune jugului de buna voia, séu de nevoia: atunci mai antaiu apati'a si indiferentismulu, curendu apoi de speratiunea se insociescu pentru d'a periclită inasi essistinti'a tierii! — De aci fie-cine va pricepe, ce rei patrioti si necredintiosi sangelui séu si tronului sunt domni astadi la putere, cari prin legile si mesurile, si tota politic'a lor, fiindu a aduce pre romani — la desperatiune! De aci mai de parte se vede, ce reu si tristu servitiu facu domniloru de la putere — romanii ce li se insociescu si cari in scurtu timpu au sé se astepte la blastemu pentru acéta insociere si spriginire — chiar din partea natiunei magiare! De aci in fine cei cu inima curata in peptu si cu destula minte in capu, vor trebui sé cunósca cá, între impregiarile de astadi numai si numai printr'o opozitiune loiale, sincera si solida, mai potu face adeverate servitiu natiunei si patriei, tronului si libertatei! Ori care alta politica — marece reulu essistinte, si espune celui mai mare periclu statulu si legatur'a între popóra!

Am dori cá se fimu priceputi — in susu si in diosu, ér celoru ce-si astupa urechile si mergu nainte oblu spre perire, — li dicemu: *ha vin'a loru si a urmasiloru loru; — noi ni facemu detorinti'a si — ni spelámu manile.* —

Aotele adunarii din Satu-mare.

I.

Procesulu verbalu

alu siedintiei I. tiente de adunarea I. generala a societati pentru fondu de teatru romanu, 1. maiu st. n. in cetatea Satu-mare.

I.

Intielegendu cu regretare adunarea gen. in care sunt presentu 15 protopopi, 25 preoti si la 120 inteliginti mireni si invetiatori din Satu-mare si comitatele invecinate, cumca dlu pres. alu societati pentru fondu de teatru romanu, Dr. Jos. Hodosiu, impedeatu de cause grave nu a venit la acéta adunare generale,

esmite din sinulu seu o deputatiune din 6 membri sub conducerea dlui Archidiaconu de Carei, Toma Siorbanu, pentru a invitá pe dlu Aless. Romanu, membru alu comitetulu centralu, la siedintia.

II.

Presentandu-se dlu Aless. Romanu, adunarea generala 'lu-primesce cu vie aclamatiuni.

III.

Dlu secretariu alu comitetulu, Ios. Vulcanu, dá cetire unei epistole primite de la dlu presiedinte alu societati, dlu Ios. Hodosiu, in care-lu-cunosciéndia, ca fiindu impedeatu de cause grave, nu se póte presentá la acéta adunare generala, dreptu ce provóca adunarea, ca pentru acéta ocaziune, in absinti'a si a dlui vice-presiedinte, sé-si aléga unu presiedinte ad hoc.

Adunarea gen. primesce scusarea dlui presiedinte, ii aprima inse regretarea pentru absinti'a dnei sale, si alege de presiedinte ad-hoc pe dlu Al. Romanu cu aclamatiune.

IV.

Dlu presiedinte deschide siedinti'a cu o vorbire p'ina de spiritu si insuflitire, intonandu ca acéta adunare gener. nu se tiene spre a face politica, cáci cea mai buna politica ce o potu face romanii, e politic'a de cultura intru care cu regretare avemu a recunósce, cá am ramas in deretru; si deci îndemná pe fratii presentu in acéta adunare gen. spre imbracisirea ideiei de infintierea fondulu de teatru romanu, carele este un'a dintre cele mai potinti parchie ale culturei, demustrandu, cá avemu a ne luptá si pe terenulu culturei spre a deveni egali cu conlocitori frati magiare.

Dlu Gavrilu Lazaru de Porcari respunde dlui presiedinte bineventandu adunarea generala in numele Romanilor din Satu-mare cu vorbirea multu insuflitita si insuflitória.

V.

Conformu programei, la ordinea dilei vine alegerea de doi secretari ad hoc (pentru siedintie acestei adunari generale):

Adunarea gen. cu unanimitate alege pe dnii Georgiu Marchisiu si Gregor. Steti, cari primindu alegerea isi ocupa loculu.

VI.

Dlu secretariu Ios. Vulcanu cetesce trei telegrama de felicitare, a nume de la Romanii Zarandani, Oravitiani si de la intieleginti'a romana din Desiu, cari se primescu cu o aclama-

tiune de bucuria si se alatura acestui procesu verbalu sub 3, 4 si 5.

VII.

Totu dlu secr. Ios. Vulcanu cetesce reportulu comitetulu despre lucrarile sale de pana acum, din cari se vede intr'altelu, cá comitetulu a staruitu la guverniiu pentru aprobarea statutelor societati, cari s'au si aprobatu cu puóina, si neesentiala modificare. Éra dlu Iosifu Romanu propune, ca adunarea generala sé primésca statutele astfelu modificate, de óre ce acést'a cade in competinti'a adunarii generale.

La propunerea secretariulu Georg. Marchisiu se dá cetire statutelor a-probate, cari se primescu si de acéta adunare gen. si fiindu tiparite in mai multe esemplarie, se impartiescu intra publiculu presentu.

VIII.

Se dá cetire reportulu despre starea cassei societati si peste totu despre membrii si averea totala a societati,

despre ce luandu actu, adunarea generala procede la alegerea comisiuniloru, si a nume: in comisiunea de 5 membrii pentru cercetarea reportulu cassierulu se alegu cu aclamatiune dnii: Iosifu Romanu, Alessandru Erdesiu, Sim. Stanu, Nicolau Nilvanu si Ciriacu Barbulu, — in comisiunea inscrierii aceloru onorabili dni, cari ar voi a fi membrii societati séu a da oferte in bani precum si pentru a primi tacesele de la membrii de pana acum, se alegu totu cu unanimitate dnii: Ignatiu Szabó, Vas. Catoca, Vasiliu Popu de Busiacu, Grigoriu Fabianu si Vas. Indrea, — ér in comisiunea pentru propuneri se alegu dnii: Nicolau Vulcanu, Ioane Marcu, Vasiliu Popu din Santáu, Samuilu Szabó si Augustinu Pelle. — Reportulu memoratu se alatura acestui procesu verb. sub 7.

IX.

Fiindu la ordinea dilei tienerea discursuriloru corespunditória scopulu societati, si nefiindu insinuate altelu la comitetu, de cátu alu dlu Ios. Vulcanu: „Schitie din istoria teatruulu.“ Dni'a sa do cetire acestui discursu alu seu, carele se asculta cu via atentiune si de catra.

Adunarea gen. se íe decisiunea, ca acestu discursu sé se alature sub 8 acestui procesu verbalu, éra pentru ca sé-lu cetésca si marele publicu, dlu autoru e invitatu de catra Adunarea gen. a-lu publicá in fói'a societati, ce o redige dsa, adeca in „Familia.“

X.

Dlu presiedinte invita pre dnii membri ai comisiuniloru, ca pentru a poté lucrá in comisiuni, sé se puna in contielegere cu dlu secretariu alu comitetulu Ios. Vulcanu.

Cu acestea siedinti'a se redica, anunsiandu-se siedinti'a urmatoria pe diu'a de 2 maiu 1872 la 10 óre a. m.

D. c. s. *Alessandru Romanu,* pres. ad hoc.
Gregoriu Marchisiu, secret. ad hoc.
Gregoriu Steti, secret. ad hoc.
Iosifu Vulcanu, secretariulu comitetulu.

(„Familia.“)

Sibíiu, in 10 maiu 1872.

Domnule Redactoru! In nésu cu telegram'a din 8 maiu n. mi-permitu a Vi descoperi mai dotaiatu urmatoriile despre genes'a si resultatulu conferintiei din Sibíiu.

Devenindu periodulu absolutei passivitati, astfelu precum se practisá acést'a, mai de parte neuferibilu pentru romanii nostri din Transilvania, cari érau dedati la lupta continua, pe facia; atátu asié-numitii activisti, cátu si alti barbati din romani au inceputu a strigá din multe anghiuri ale tierii: *se ne intielegemu despre viitoriu!* S'a luat in deosebite ronduri iniciativ'a la adunari pentru co'ntielege, — dar fora resultatu. — Una adunare mai mare s'a efeptuitu totusi la Sibíiu, cu ocaziunea iubileulu Metropolitulu Andreiu. Intieleginti'a adunata carea doriá a intrá in activitate, tientiundu la solidaritate, a decisu a ascultá si parerile altoru inteliginti, pe cari ocaziunea iubileulu nu ii-a adusu la Sibíiu, si aceea si-a pusu tota increderea intr'unu comitetu alesu, carele sé întrebe si pe coialti frati din tíera, cá voiescu, si cum a se aduná cu totii unde-va la unu locu pentru co'ntielegere.

Acestu comitetu — scimu cum si-a implinitu missiunea. Alegerile nefiindu la ordinea dilei, activitatea — s'a luatú cá, n'ar avé obieptu. De unde nici dori'ta adunare intr'o conferintia generala nu a aflatu atuncia apreitiure.

Pe langa tóte aceste esperiintie nu desparaseramu ci noi unii din Sibíiu, desl pré putieni, uniti in cugete si in semtiri, am intretienutu anca din anulu trecut unu clubu, convsatiundu ne desu despre sórtea natiunei. Idei'a de cluburi s'a nasoutu si intr'alte locuri fresce din semtiri a necesitate. Asia ne-avu aflatu pe unele locuri miscárele electorali. Ce bucuria semtiramu candu in 20 aprilu a. c. primiramu la adres'a conducatoriulu clubulu activistiloru din Sibíiu una hartia dtto 14 aprilu a. c. a clubulu natiunalu din tíer'a Oltulu, prin comitetulu aceluia din Fagarasiu, respective prin stimabilulu dnu Vicariu Joane Antonelli, ca vice-pres. si prin st. dnu Arone Densusianu, ca notariu, cu provocarea, ca pe 5 maiu, pe candu sunt chiamate tóte cluburile infintiate séu infintiande din Transilvania, a se representá in Sibíiu la una adunare, sé luamu si noi parte spre a ne consultá a supr'a alegeriloru dietali si a supr'a solidaritati in lupt'a natiunale.

Spunendu-ni-se in aceea provocare fratiésca, cá clubulu tierii Oltulu s'a adresatu la toti fruntasii intetigintiei romane din Transilvania in asemenea modu, tieneamu timpulu cam scurtu, si din caus'a cá pre $\frac{3}{4}$ tocmai avea a se deschide sinodulu nostru archidiececanu in Sibíiu, carele ocupa pe mare parte de intielegintia cu trebile archidiecesei, am propusu noi din clubu diu'a de 12 maiu pentru adunarea politica.

Insa cu datulu 29 aprilu ni serie stimab. dnu si frate v. presied. alu comitetulu clubulu din Fagarasiu, cá tienerea conferintiei nu se póte amená, cáci in tóte pártile locuite de romani in Transilvania, afora numai de 4 locuri, s'a primitu propunerea loru, si sépra cá si acele 4 locuri vor tramite delegatii loru, de óre ce in principiu sunt de acordu, numai timpulu li s'a imparutu cam pré scurtu, si loculu l'ar fi doritu mai in centrulu patriei. Deci fuseramu rogati, a pune tóte la cale, ca pe diu'a de 5 maiu sé fimu representati la conferintia.

A sositu diu'a acéta dorita, si ne amu aflatu unu numeru frumosu din intieleginti'a mai de prin tóte pártile Transilvaniei atátu in persóna, cátu si prin delegati ai cluburiloru, adunati.

Desbaterile au decursu in 5 si 6 maiu dupa amiadi pana tardlu sér'a, in alu caroru decursu s'au nascutu duóue opiniuni si resp. propuneri generali, (ne mai amintindu de alte opiniuni ce se nasceau din acelea,) si adeca un'a: sé intrámu in activitate si sé alegemu deputati, ér tienut'a mai departe politica sé o concredemu unu organu centralu natiunalu, unei intielegeri comune, si alt'a: sé intrámu in activitate numai facia cu pregatirile ce se facu pentru alegeri, ér cestinnea alegeriloru sé o relegámu la una adunare ce o va conchiemá conferintia.

Pana candu langa a dóu'a propunere s'au alaturatu betranii passivitatii stimabili dnii Elia Macelararu, Assente Severu, protop. J. Hania, Mezey de la Alba-Julia si Vsar. Romanu cu propunatoriulu dlu Petru Nemes de la Clusiu, cea lalta propunere fu spriginita de catra toti alti inteliginti, ce au luatú parte la desbateri si votisare (32 — 37 insi) si s'a primitu cu o maioritate insemnata. Éta primulu semnu imbucuratori de contielegere, cá intr'una activitate s'au apropiatu toti cei de facia, activisti si passivisti; — cáci vre o propunere, ca sé remanemu in absoluta passivitate facia cu alegerile, cum s'a decretatu la Mercuria, nu s'a auditu in conferinti'a nóstra.

Motivele pentru ce nu au primitu maioritatea a dóu'a propunere, sunt practice; cáci a pregati lucrarile pentru alegeri si a prepará pe alegatori pentru acelea, (a conscrie, a reclamá etc.) cari involvu in sine si a introduce disciplina, a se consultá despre candidatu etc. etc. — si apoi a buciamá: *se nu mergeti la urna!* — ar prodree unu chaosu mai mare, ca celu ce au fostu.

Déca dicemu: *se alegemu;* apoi naturalminte urmédia se pregatimu alegerile; daca nu alegemu, apoi nu avemu lipsa de acestea pregatiri.

Mai incolo desi cu toti doriámu una adunare mai mare generala, dar alegerile nu asteptau dupa aceea; si daca cumva acést'a s'ar fi amenatu séu impedeatu, precum ne aréta tristeles esperiintie, si ór'a de votisare ar

fi sositu, an fi statu ca Hercule la respuntie; ce eramu sé facemu?

Propunerea d'anteiu deci s'au primitu, si s'au aleu unu comitetu, carele constituindu-se si-au alesu de presiedinte pe dlu Const. Pavelu Dunca, de vice-presied. Dr. Joan Borcia, adv., de notari pre dnii Joane Preda adv. si Dr. Ilariu Puscararu. Acestu comitetu s'a si adresatu catra cluburi prin hartia ce Vi-o tramitemu si óvóstre, formalmente subscrisa, *) din carea veti binevoi a vedé si mai multe. In privinti'a realisárei, resp. reinvierei unu organu centralu conducatori, am purcesu din acelu motivu, éra si luatú din tristeles esperiintie de pana acuma, cá acelu organu si resp. intielegere comuna despre tienut'a politica ulterioara, sé le basámu pe solidaritate, ér solidaritatea in actiune sé se incépa de acolo, de unde s'a deslegatu si de unde póte ca atrage pe toti, — adeca de la capii bisericesci.

In fine nu ve potemu retacé, cá fói'a „Albina“ a efeptuitu multu pentru bun'a intielegere si pornire spre activitate, ce ni amu luatú de directiva.

Dr. Joan Borcia.

Din Bihoru, in 26 aprilu 1872.

(Cum se cercetédia sinodele protopop.; propunere vrednica de lauda.) In 19 aprilu a. c. érá sé se tiena sinodulu protopopesu alu protopopiatulu Oradei-mari, conchiamatu prin reverend. dnu protopopu tractualu Simeonu Bica cu datulu din 8 aprilu a. c. Dicu cá érá sé se tiena numai, de óre ce nepasarea pré indatinata a dloru membrii sinodali, facu imposibila tienerea acelu sinodu; indiferentismulu care e isvorulu atátoru calamitati ce cercetédia s. nóstra biserica, si care face imposibila prosperarea invetiamentulu nostru popularu carele e basea mai sigura a nationalismulu nostru, — nu potu sé dicu alt'a de cátu ce zace in noi o neintielegere fórté mare, de óre ce de candu ne bucuramu de autonomi'a nóstra bisericesca nu potemu sé fimu asia de fericiti. cá se potemu tiené macar unu sinodu prot. de si acél'a au fostu conchiamatu in totu anulu o data, inse nici un'a data nu s'au infatiosiatu mai multi de 10—11 insi; credu cá s'ar infatiosia dnii membri de cumva ar fi remunerati cu diurne grase! precum am si auditu amintindu pre unii dni membri, cari sunt in o stare fórté buna materiala, ar fi dóra mai bine de cumva dnii respectivi oari prin astfelu de procedura se facu nedemni de increderea publica, se abdica, si se dee locu celoru lalti cari ar meritá mai bine si vor sé pretiúiesca increderea celoru ce ii-au alesu, — cáci „multi sunt chemati in sa pucini alesii!...“

In astfelu de circumstari totusi o propunere privata a stim. dnu advocatu si secretariu consistorialu din Oradea-mare Nicolae Zigre ne-a mangaiatu si imbucuratu fórté, — cáci prin o vorbire fórté bine nimerita desfa siurandu si aretandu lips'a cea mare in care sunt preotesele si invetiatoresele veduve, impreuna cu orfanii aceloru remasi de preotii si invetiatori repositati, — aretá cá ar fi de doritu infintierea unu fundu in protopresviteratulu respectivu spre ajutorarea aceloru, lipsiti care propunere s'a primitu cu cea mai mare bucuria unanima si dlu propunatoriulu fu rogatu pentru facera unu proiectu formalu spre ducerea la indeplinire a infintiarii acestui fundu, care apoi va sé se desbata prin intieleginti'a din Oradea-mare, si in urma sé fia luatú la desbateri formalu in cutare sinodu protopresviteralu extraordinariu, chiamatu cátu de curendu. —

Spre acestu scopu rev. dnu protopresvit. Simeonu Bica spre mare bucuria a tuturoru, a promisú a conchémá de locu sinodulu protop. extraordinariu indata ce va fi gata elaboratulu si prin cercularia oficiose va provocá aspru a se infacisá sub responsabilitate pre toti membrii sinodali.

Credu cá dnii membri ai sinodulu baremu acuma vor avé gratiositatea de a se infatiosia in unu numeru cátu de frumosu; credu cá acuma vor face minune atunci candu va sé fia la desbateri o cestiune atátu de importanta.

Ddieu sé ajute stei nóstre cause.

Unu membru sinodalu.

Sasca-montana, 10 maiu n. 1872.

Onorata Redactiune! Mi íeu libertate a ve rogá, sé dati spresiune in colónelu stimatulu diurnalu alu DVóstre urmátozorulu apariiuni ce s'au observatu de mai multe ori in comun'a nóstra, a nume:

*) De ni va fi cu potintia, vom publicá-o in nrulu urmatoriu. Red.

Luna trecuta s'a tinutu alegerea a 20 membri comunali, cari au indetorierea de a reprezenta comun'a in afacerile ei comunale si a candida pre judele comunali. Deci s'au alesu 10 membri din partea germanilor conlocutori, si 10 romani; pre romani inse nu i-a alesu poporul, ci onoratu dnu parochu alu nostru M. A. carele de ani se lupta in comun'a noastra pentru interese si cause, cari nu sunt a-le populului; si apoi pe cine a alesu de membri? totu nise omeni de puoia proba, firese — pentru ca la unu casu de necesitate se-i fia indemana. Dupa aceea a urmatu candidarea judelei comunali, aci inse nu i-a succesu dlui parinte planulu carele deca succedea, ar fi fostu spre daun'a si rusinea intregi comune; — densulu adeca a pusu in candidatiune pe unu comerciantu serbu, ca si candu in comun'a noastra nu s'ar fi aflatu unu sufletu de romanu calificatu pentru acestu oficiu; dar romanii cati au fostu la alegere, si viedindu dupa ce ambla dlui parinte, strigara cu totii ca — *nu-li trebuie Serbu*, ci mai bine se remana totu judele celu betranu Vagani, (de natiune germanu); de aci dlu parochu cu candidatulu seu a remasu forte superatu. — Ar fi bine ca preotulu nostru se fia opritu a se amesteca in afacerile comunale, se lase poporul a-si alege liberu dupa convingerea sa, pre acei barbati din mediloculu seu, pe cari-i cunose de apti, er nu pe cari dora domni i-i optescu in urechia. Mai departe intretu pre on. publicu romanu: Ore pote se fia iertatu preotiloru nostri, acolo unde nu sunt serbi, a mai cantu in biserica serbesce, dupa cum-se intempla la noi? Ore fi-va undeva vi'o comun'a serbesca, unde preotii serbesci se caute Christosu a inviata si altele romanesc, pre cum la noi se canta serbesce?!

Unu ocnariu.

Din cerculu Sasca in Carasiu

Ni vinu pre tota diu'a corespondentie, cari de cari mai lungu si mai pline de indignatiune pentru candidatur'a dlui preotu *Alessiu Popescu* si pentru uneltirile ce se intreprindu spre popularizarea acestui domnu si fortiarea alegerei sale.

Marturisimu ca — nu ne-am sci justificat naintea onoratu publicu alu nostru, deca am impli colonele fioici nostre cu cate tote despre o persoana, despre carea toti se intrecu a ni vorbi cu *despretiu*, si despre apucaturele proste ale unui protopopu, cumnatu alu dlui nou candidat-luceferu, despre carele er toti afirma ca si-a mancatu tota stim'a si increderea la poporu.

Ni se scrie si variédia in tote tonurile ca, fora nici o cerere din partea alegatoriloru, loculu de alegere er s'a mutat de la *Racastia* in stremtoarele Sascei, unde poporul nostru nu-si pote desfasiura poterile si valorea, si pote se fia maltratatu de o mana de straini.

D'apoi ca acest'a este naturalu! Candu ore contrarii nostri s'au ingrigitu de vocea populului nostru, de drepturile si interesele acestuia?!

Nenaturalu este ca, contrarii nostri nationali totu mai affa intre noi inteliginti si poporu, ce-i spriginescu intru politica loru cucretoria si impilatoria!

Ni aréca ca, dlu prota din Jamu si cumnatu-seu din Bocsia, din mari interese personali s'au vendutu domniloru unguri. Ei bine, acest'a pricepem; ce nu pricepem este, ca multi se vendu pentru nemica, pentru unu paharelu de rachiu seu pentru o vorba dulce, amagitória din partea contrariilor!

Noi — pururia vomu uri pre vendiatori; dar daca o data ii avem, celu pucinu se ne vinda pentru unu pretiu mare, se ne dea pentru unu bagatel, ca Juda pre Cristosu pentru 30 de arginti!

Ni se dicsriu fora-de-legile parintelui *Alessiu*, pecatele si nepastele sale, prin cari a devenitu in celeste guvernentaliloru, si trebuie se li se faca unelta, pentru ca se scape de criminalitate. — Destulu de reu, ca acuma vede poporul si intieleginti'a nationale, ceea-ce de multu trebui se veda si se descopera. Astadi, candu stamu facia cu santi'a sa, nime nu ni

*) Dar astea sunt lucruri mici, pe cari este usioru a le vindeca, numai crestini nostri se-si sprime voi'a cu resolutiune. Mari sunt relele, pentru a caroru spriginire unii dd. preoti ai nostri s'au ingagiatu in politica, prin cari ingugiamente tindu de a dreptulu, a ucide caus'a noastra nationala, lupt'a pentru essistinta si progresu! —

R s d.

crede astfelu de denunciari; si mai bine se le retacemu si se lucramu noi intre noi, ostu potemu.

Ca ungurii deja au botesatu pre parintele *Alessa „Popa Ellek“*, nu dovedese, de catu ca parintele „*Ellek*“ a trecut formalmente in cet'a domniloru si s'a lapadatu de poporu. Ei, fia-i de bine! Mane-poimane va arunca si reverand'a, si va pune pinteri! Unu barbatu intreprindietoriu ca *Altariu*, ar fi si peccatu se-si petreca dilele vietiei la *Altariu*, ca unu comediantu reu platitu; mai bine se va face sluga domniloru, bine platitu, de catu servitoriu, reu platitu, alu Domnului. — Este unu lucru de pricepere si gustu.

Se nu totu cautamu, ce facu altii reu; ci se ne stradumu si ingrigitu, a face noi insine bine. Mai dulce si frumosu este, a fi indestulatu cu sine, de catu ne'ndestulatu cu altii. —

Atat'a in catu pentru persoana. Ce dorimu noi se scimu, este ca — cum se porta domni, dirigatorii? Dorimu se cunoscemu si se sbiciumu abustrile speciale. — *Redactiunea.*

Varietati.

— (*Elementulu slavu se infratescu cu celu latinu si in specialu cu francii.*) La festivitiatea ce s'a arangiatu la 1. maiu in Strassburg cu ocaziunea deschiderii universitatii, au participatu nemtii din tote anghiuirele. — Austria noastra inca a tramisu delegati pentru a fi reprezentata la acelu actu de inaugurare alu germanisarii. Intre acesti zelosi delegati prussificati (caci mai toti nemtii austriaci, imbetati de triumfulu Prusiei, in butulu rusinosei batai ce li dede acest'a in 1866 — tindu si gravitédia spre Prussia) figuru si „asia numitulu rectore“ alu universitatii de Praga. Din acesta cauza studentii slavi de la numita universitate au adressatu diariulu parisienu „*Republique française*“, organu alu dlui *Gambetta*, urmatóri'a telegrama: Noi, studentii slavi de la universitatea de Praga, protestamu contra acelei indreptatiri in vertutea careia multi credu a reprezentati la Strassburg pre acesta „alma atque antiquissima mater“ (adeca universitatea de Praga, cea mai vechia in monarchia austriaca.) Asia numitulu rectore alu universitatii nostre, va reprezenta numai acea minoritate, parti'a nemtiesca, de carea se tiene elu. Inim'a natiunei slave in Boemia bate si va bate pururia — pentru Francia. — Traiesca loial'a junimecehical

— (*„Patriotu“*) organulu nationalu opositiunale pentru Bucovina, de noi de multu anuatiu, abi'a dilele trecute vediu lumin'a in Cernauti. Primiramu 2 nri, cu alu caroru cuprinsu suntemu pre multiamiti. Specialu ni place zelulu cu carele acestu organu, desi pentru impregiurari scrisu in limba nemtiesca, se interesedia de *autonomia* bisericii romane ortodoxe din Bucovina. In acesta privintia aflamu cu multiamire ca, fruntasii populului bucovineanu de nou au subserisu si tramisu la locurile mai nalte unu *ursoriu pentru congressu natiunale bisericescu* si pentru regularea o data a *autonomiei garantate prin lege*. Dorere ca — de la dualistii, astadi la potere, nu suntemu dati a vedé respectarea legiloru create pentru drepturile poporaloru, ci numai acolora, ce elice si tendintiei proprie a loru vinu la socotela. Nu face inse nemica. Trebuie staruitu totu me-reu, trebuie doveditu prin fapte ca — poporul nu dorme si nu vre se-si uite de sine, se se tradee domniloru, precum domni l'au tradatu ambitiunii si nesatiului loru particulariu. — Recomendamu fioi'a „*Patriotu*“ tuturoru celoru ce se interesedia de lupt'a noastra politica-nationala. De ocamdata „*Patriotu*“ apare o data pre septemana, marti-a, sub redactiunea dlui *F. Cmetisau*, si costa 6 fl. v. a. pre anulu intregu, 3 fl. pe diumetate de anu. —

— (*Serbare istorica-nationala.*) Ju nimea romana de la universitatea de Viena arangedia astadi, in 3/15 maiu, serbare nationala in memori'a acestei dile epocale pentru intréga natiunea romana si in specialu pentru Transilvaneni. Comitétulu arangiatoriu a invitatu pre toti junii romani de la academi'a a participu la acesta serbare. Zelósei junime romane academicé din Viena i dorimu petrecere viala si adeveratu nationala si celu mai favorabilu rezultatu in discussiunile ei a supra onoru cestini ce — precum dice dinsii in invitatiunile sale — invólva in sine momente de importantia nationala.

— (*Domnu de lauda si imitatu.*) Spre cea mai mare bucuria a noastra audimu, ca societatea de lectura „*Petru Maioru*“ din Pesta, ai

carei membri de unu timpu in cocia se apucara cu multa seriozitate a lucra si — ce e mai imbucuratoriu — in discussiunile din siedintiele ordinare ii predomnesce obiectivitatea si importantia obiectelor, — in un'a din siedintiele trecute a otaritu a traduce „drep-tulu naturalu“ de Schilling, unu opu de primulu rang in bogat'a literatura germana. Intreprinderea este mare, salutaru, sublima, tinde a infrumsetia ingustulu si seraculu campu alu literaturii nostre cu o flore de pre vastulu si frumosulu campu alu literaturii germane. Numai perseverantia si energia, si greu'a intreprindere (opulu e forte voluminosu, cuprinde 700 de pagini!) va fi incoronata de celu mai imbucuratoriu succesu.

— (*Eruptiunea Vesuviului*) in fine a incetatu. Trei septemani de dile devastu si cutrieru tote in prejuru de sine muntele Vesuviului, vomandu focu si aruncandu mile de departe — lava, ploia pucioasa, — par' ca ar fi dechiaratu resbelu tienutulu de pre langa polele sale. In dilele de 4, 5 si 6 maiu s'a redicatu unu viforu furibundu preste totu tienutulu, pana si preste Neapole; ventu, ploia, fulgeru si tunetu, tote elementele naturii se certau intre sine. Dupa aceea Vesuvulu s'a liniscitu si s'a incungiu ratu cu negura si nuori, cari numai dupa trei dile s'au spartu. — Renumitulu professoru Palmieri a remasu sub tota catastrofa in observatoriu. Apoi a chiamatu pre toti invetiaceii sei ca se li tiena prelectiuni despre experimentele ce le-a facutu in observatoriu seu pre timpulu eruptiunii si mergendu cu dinsii in faci'a locului se li splice tote fenomenele. — Daunele causate prin acesta eruptiune se urca la sute de milioane; sute si órasia din regiurulu infuriatulu munte, gradinile si velle si campfele romantice, pana la eruptiune unu adevratu edenu pamentescu, astadi sunt ruine góle. Si totusi — dicu naturalistii — e bine ca s'a intemplatu acesta eruptiune caci de altmintrelia dupa legile eterne ale naturii, mare parte a Italiei ar fi fostu amenintata de unu cutremunu de pamentu ne mai pomenitu.

Conchiamare.

Dupa otarirea comitetulu centrale alu reuniunii politice romane, prin acest'a ii conchiamamu pre toti romanii din Biharea la o adunare generala ce se va tiena luni in 20 maju s. n. an. cur. la 3 ore d. m. in caus'a candidariloru de ablegati dietali.

Orade, 2/14 maju 1872.

Vice-presiedinte alu reuniunii: *Ios. Romanu*. — Notariulu: *Georgiu Popa*.

Anunciu.

Asociatiunea invetiatoriloru din comitatele *Huniadora* si *Zarandu*, si din scaunulu *Orasciei* va tiena o adunare generala constituante in 30 maiu a. c. st. nou, in localitatile institutulu preparandialu r. ung. de statu din Deva. Invetiatorii din comitatele si scaunulu numitu, fora destingere de religione si nationalitate, sunt rogati cu tota onórea, a se infacisia la timpulu prefiptu in localitatea mai susu amintita.

Deva, in 11 maiu 1872.

Nicolau Adorianu.

RESPUNSURI.

La *Tomarescu I. Fagetu*: Dlu pretore nu este stepanulu — nici a pungei, nici a voiei comunale. Elu n'are dreptulu d'a porunce ca, care fioia se numere si catesca comun'a. Dicitu ca dlu pretore este romanu si ca romanu persecuta „*Albina*“, ce ve dóre. Se fiti convinsi ca dlu acel'a — nu ca romanu ne urcesc si persecuta, ci ca unelta amagita a domniloru contrari culturei si libertatei romane. Dar pricepeti ca — n'are nici unu dreptu in acesta privintia, ci-si bagea lingura, unde nu-i ferbe ól'a. — Noi nu scimu, fiindu ca nu ni-lu numiti, cine este acelu dnu romanu si solgabireu unguru, carele crede ca chiamarea sa, oficiulu seu este, a scóte „*Albina*“ de prin comune, cu cuventulu ca — nu este fioia oficiosa. Dar lu intrebamu pre dsa: a) unde a invetiatu ca comenele ar fi obligate a prenumera si a ceti numai foi oficiosa? — b) scie DSA ca — ce va se dica fioia oficiosa? — Noi ne indoimu ca DSA ar sci ce vorbesce. De aceea i damu se pricepa: 1. ca fioia oficiale romana a guvernului nu essiste, er pre cea magiara oficiale poporulu nostru n'o pricepe, si prin urmare nici nu i se pote recomanda se o prenumere; 2. intre tote foile romane chiar „*Albina*“ este pentru romani si cea mai „*oficiale*“ si cea mai oficiosa, intru catu ea este organulu oficiale alu eparchieloru romane din Aradu si Caransebesiu, si intru catu ea este organulu „*oficiosa*“ alu partiei politice nationala.

Ei, dar damu cu socotela ca tocmu acest'a este ce dóre pre domni si pre unelte lor. Ni pare forte reu, inse este vin'a loru. Veda deci, si afe alta cauza, deca vor a-si legitima spiritulu dumanescu in contra-ne. De altmintrelia — dnu pretori seu solgabireu ferasca-se de a se prinde de noi — fora cauza destula, ca se nu incepemu noi a ne prinde de ei pentru cause o mla si un'a! —

Celoru multi din 10 comunitati ale cerculu *Sasca*: *Babesiu* vi multiamescu din inimca-lu pofiti si asteptati cu atata caldura si credintia, si-lu feriti de atate blastematii ale tradatoriloru. Se fiti incredintiatu ca — in momentulu celu potrivit, fora de veste va veni, si va fi in midiloculu vostru, si atunei buchnitiele si liliacii vor se-i fuga din cale si se se ascunda in gaurele loru intunecoase! *Red.*

Concursu

cu terminu pana la 16 maiu st. v. se deschide pentru statiunea invetiatorésca — din comun'a *Prisaca*, protopresbiteratu Caransebesiului.

Salariulu anualu constu din 300 fl. v. a. cu artiru liberu, 4 stangeni de lemne pentru incaldirea scolii, si alte accidentii de cate 10—20 cr. de la siedulu si petrecerea unui mortu.

Doritorii de a competi, pana la numitulu terminu se — si subterne petitiunile bine instruate, cu testimoniale originali din pedagogia si cu atestatul de calificatiune, la comitetulu parochialu, observandu-se ca, pana la 8/20 septemvre a. c. amesuratu §-lui 72 din organizarea prov. a invetiamentulu confesionalu, vine a se da din salariulu anualu diumetate veduvei remase dupa repositulu invetiatoriu *Simeon Bušanu*.

Prisaca in 29 maiu 1872.
Comitetulu parochialu.
in contielegere cu
1—3 dlu protopresviteru tractuale.

Concursu.

Pentru deplinerea parochiei vacante in *Ciohoiu* (protop. *Luncii*, comit. *Bihoruliu*) se deschide concursu pana in 17 maiu c. v. cu acea observatiune, ca in diu'a amintita se va efeptu alegerea.

Emolumintele impreunate cu acesta statiune sunt urmatoriele: diumetate sesiune de pamentu aratoriu, pentru legumi pamentu de doué vice; nrulu caseloru este 114, cu cate un'a vica de bucate mestecate (ecurudiu si graú) din care totu la 19 un'a e a orisniculu cas'a parochiala cu doué chilii si cu unu teritoriu pentru legumi; era stolele sunt celo indatinate; in fine lemne de focu, competinti'a de dupa 1/2 sesiune de pamentu din padurea comunale. —

Datu in *Ciohoiu* din siedinti'a comitetulu par. tinenta in 23 aprilu c. v. 1872.

Cu consentiulu meu:
Georgiu Besanu, m. p. admin. protop. alu *Luncii*.

1—3

Concursu.

Pentru parochia vacanta din comun'a *Rontau*, cottulu *Bihoru*, protop. *Oradei-mari*.

Emolumintele sunt: 16 jugere de pamentu aratoriu; Birulu de la 76 de case cate o mesura de bucate de casa; Stolele indatinate; Casa parochiala cu gradina de unu chilbelu de semanata. —

Doritorii de a recurge la acesta parochia au a trmite recerutulu recursu dupa statutulu organicu instruate, cu debuitiosole adeverintie despre absolvarea gimnasiulu inferioru, sciintieloru theologicesci, si cu testimoniulu de calificatiune, adresandu-lu catra comitetulu parochialu din *Rontau* si trimitindu-lu reverendissimulu domnu protopresv. tractuala alu *Oradii-mari*, pana in 14/26 maiu a. c. candu de o data se va tiena si alegerea.

Datu in *Rontau* in 17 aprilu 1872. c. v.

Comitetulu parochialu.
In contielegere cu
1—3 Domnulu protop. tractuale.

Concursu.

Nimicindu-se din parte competente alegerea invetiatorulu din comun'a *Tulca*, cott. *Bihoru*, prin acesta se deschide concursu nou pe langa conditiunile publicate in nrulu 10 alu „*Albinei*“.

Doritorii de a ocupa postulu acest'a, sunt avisati a-si adressa recursele loru catra comitetulu parochialu pana in 21 maiu st. v. candu se va tiena si alegerea, pe carea diua dnii recurenti sunt rogati a se presentu si in persoana.

Tulca, aprilu 25 st. v. 1872.
Comitetulu parochialu,
in contielegere cu mine:
Moise Porumbu, m. p. inspect. cercualu de scolé.

1—3